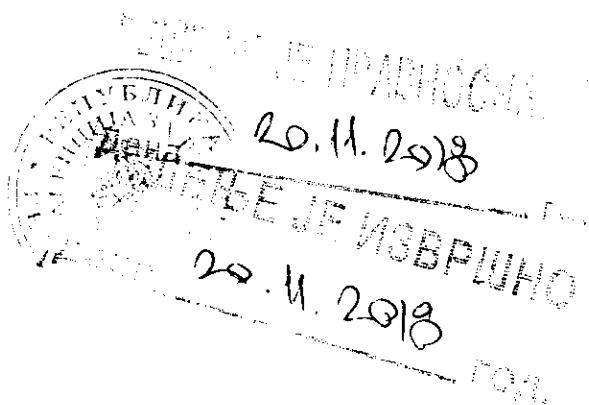

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ
 Јединица за враћање имовине
 жртава Холокауста
 Београд, ул Масарикова бр. 5
 Број:46-000371/2016
 Датум: 29. октобар 2018. године
 А.О.

Агенција за реституцију Републике Србије – Јединица за враћање имовине жртава Холокауста, решавајући по захтеву Јеврејске општине Суботица, коју заступа адвокат Огла Бажо из Суботице, Трг Лазара Нешића бр. 8, за враћање одузете имовине, на основу члана 213 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016) сходно одредбама члана 12 и 18 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) на основу члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/10), након спроведеног поступка, донела је дана 29. октобра 2018. године следеће:

РЕШЕЊЕ

1. **УСВАЈА СЕ захтев, враћа се имовина и утврђује прапо својине у корист Јеврејске општине Суботица, Димитрија Туцовића бр. 13, Суботица и то на:**

- Пољопривредном земљишту и то на 29194/78171 идеалних делова кат. парцеле бр. 3767/11 КО Ново Орахово, укупне површине 7ха81а71м2, уписане у лист непокретности 2832 КО Ново Орахово, као јавна својина Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.
- Пољопривредном земљишту и то на 20481/50720 идеалних делова кат. парцеле 3767/2 КО Ново Орахово, укупне површине 5ха07а20м2, уписане у лист непокретности 2832 КО Ново Орахово као јавна својина Републике Србије корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде,
- Пољопривредном земљишту и то на 6114/250628 идеална дела на кат. парцели 3603/26 КО Ново Орахово, укупне површине 25ха06а28м2, уписане у лист непокретности 2832 КО Ново Орахово, као јавна својина Републике Србије корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

а која имовина је одузета од Ерне Штесела, као бившег власника и то Решењем Аграрног суда при Окружном народном одбору у Суботици бр. 3972/1946 од 8.3.1946. године

2. Пољопривредно земљиште из тачке 1 се предаје у државину Јеврејске општине Суботица до истека у говора о закупу, односно дана 1.11.2018.године, осим у случају ако се странке другачије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности решења о враћању земљишта закупац плаћа законском наследнику из тачке 1.

3. На основу овог решења, а по његовој правноснажности, надлежни орган за упис права на непокретностима, извршиће упис права својине на непокретности из тачке 1 диспозитива овог решења, у корист Јеврејске општине Суботица и то у уделу као у тачки 1 диспозитива.
4. Налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима, да на основу овог решења, а по његовој правноснажности, изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретностима из тачке 1. диспозитива овог решења.
5. Враћена имовина је у слободном промету, а Република Србија, АП Војводина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења.

Образложење

Агенцији за реституцију РС се дана 8.11.2016. године обратила Јеврејска општина Суботица, захтевом за враћање имовине, одузете од Штесел Эрне, као бившег власника и то пољопривредног земљишта површине 10 јутара и 811 кв хв КО Сента и то на кат. парцелама уписаним у зкул 10228, 6476, 13137, 6658, 2215, 9367 КО Сента.

Уз захтев је достављена документација, побројана у захеву за враћање одузете имовине.

Поводом предметног захтева, изјаснило се Државно правобранилаштво РС – Одељење у Суботици, поднеском Рес-642/2016 од дана 25.11.2016. године, у коме се наводи да потребно да се правилно утврди чињенично стање, те да се правилно примени материјално право, као и да је потребно водити рачуна о уредности и потпуности захтева у смислу одредаба члана 15 Закона.

Ради утврђења свих релевантних чињеница у предмету, дана 12.12.2016. године одржана је усмена расправа на којој је подносилац захтева преко пуномоћника навео да остаје у свему при поднетом захтеву за враћање имовине како је то означено у обрасцу ЗВ. Наводи да је Штесел Эрне несумњиво био припадник јеврејске заједнице, што се види из извода из достављених пописа припадника јеврејске заједнице, који су одведени у Аушвиц, те из кога се такође види година када је преминуо, односно убијен. Навео је да је комплетно пољопривредно земљиште које је предмет захтева ушло у комасацију, те да је ради потпуног и правилно утврђења чињеничног стања – идентификације имовине потребно одредити вештачење вештака грађевинске струке, те је у том смислу предложио судског вештака Ивана Алексућа из Калуђерице, ул. Ратка Павловића Ђићка бр. 6. Поводом навода ДП РС из достаљеног поднеска, навео је да исте оставља на оцену поступајућем органу.

Закључком 46-000371/2016 од дана 12.7.2018. године, Агенција је ради потпуног и правилног утврђења чињеничног стања одредила вештачење у овој управној ствари, да ко је задатак вештака да за земљиште на парцели топ бр. 9501 површине 1586хв, уписаној у зкул 10228 КО Сента, топ бр. 9500 површине 292 хв, уписаној у зкул 10228 КО Сента, топ бр. 9487/4 површине 1100хв уписаној у зкул 6476 КО Сента топ бр. 8416/9 површине 3ј700хв, уписаној у зкул 13137 КО Сента, топ бр. 8416/8 површине 1075, уписаној у зкул 6658 КО Сента, део топ бр. 9473/2Ц у површини од 1100хв уписаној у зкул 2215 КО Сента, део топ бр. 9473/2Б у површини од 2ј464 уписаној у зкул 9367 КО Сента, део топ бр. 9490/2 у површини од 1ј1381хв уписаној у зкул 10228 КО Сента, а које земљиште је одузео коначном одлуком Аграрног суда при окружном народном одбору у Суботици бр. 3972/1946 од 8.3.1946. године од Эрне Штесела као бившег власника предложи одговарајућу парцелу из комасационе масе погодну за природно враћање, тако што ће идентификовати наведену парцелу у односу на предкомасационо стање.

Поднеском од дана 24.7.2018. године и 17.9.2018. године, судски вештак Иван Алексић је доставио налаз и мишљење уз које је достављен Исказ комасационе масе, Лист непокретности 2832 КО Ново Орахово, копија плана за кат. парцеле 3603/26 и 3767/2 КО Ново Орахово.

Из Потврде Јеврејске општине Суботица од дана 28.10.2016. године, утврђено је да је Штесел Ерне наведен у списку жртава Холокауста на странама 283-326 у књизи аутора Пејин Атиле – Историја Јевреја Сенте.

Увидом у Потврду РГЗ СКН Сента бр. 952-2/2016-11 од дана 16.8.2016. године, утврђено је даје на територији КО Торњош спроведена комасација, па тако и за парцеле старих бројева 9490/2, 9500, 9501, 9487/4, 8416/8, 8416/9, 8423/2-6 КО Сента.

Из Решења НОО Сента бр. 4514 / 1946 од дана 4.2. 1959. године и Решења Среског суда у Сенти Дн бр. 546/1959 од дана 11.2.1959. године, утврђено је да су на основу коначне одлуке Аграрног суда при окружном Народном одбору Суботица бр. 3972/1946 од 8.3.1946. године некретнине у зкул 6467 КО Сента под топ бр. 9487/4, зкул10228, топ бр. 9501, 9500, 9490/2, зкул бр. 2215 КО Сента, топ бр. 9473/2/ц, зкул13137 под топ бр. 8416/9, зкул 9367 – топ бр. 9473/2/б, зкул 6658 топ бр. 8416/8 постала општенародна имовина те да је као орган управљања уписан Народни одбор општине Сента.

Налазом и мишљењем од дана 24.7.2018. године, као и допуном налаза и мишљења од дана 17.9.2018. године судски вештак Иван Алексић је за враћање предложио пољопривредно земљиште на парцели 3767/11, укупне површине 7,717а и то у уделу од 291794/78171, на кат. парцели 3767/2 КО Ново Орахово површине 5,0720ха у уделу од 20481/50720, на кат. парцели 3603/26 КО Ново Орахово површине 25,0628ха у уделу од 6114/260628. Вештак је увидом у листу парцела у власништву Републике Србије које могу бити предмет враћања у поступку враћања одузете имовине, а која је објављена на веб сајту Управе за пољопривредно земљиште Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, као и увидом у табелу парцела које су подобне за враћање објављене на веб сајту агенције за реституцију утврдили да у предметној кат. општини, па затим и целој политичкој општини нема расположивих парцела, па да се из тог разлога у складу са Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине предлажу парцеле из друге политичке општине која се граничи са политичком општином у којој се налази одузето земљиште.

Из листа непокретности 2832 КО Ново Орахово од дана 13.8.2018. године, утврђено је да се на кат. парцели 3603/26 налази пољопривредно земљиште површине 25ха06а28м2, кат. парцели 3767/2 налази пољопривредно земљиште површине 5ха7а20м2, на кат. парцели 3767/11 налази пољопривредно земљиште 7ха81а71м2, те које парцеле су у јавној својини Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде

Из Уговора о закупу бр. 320-11-928/134-2017-14 од дана 19.9.2017. године, утврђено је да је пољопривредно земљиште на кат. парцели 3603/26 КО Ново орахово издато у закуп Јанушку Анталу и то за агроекономску 2017/18, тако да је купац дужан те да ослободи по скидању усева и врати земљиште у посед министарству до 31.10.2018. године. Из Уговора о закупу бр. 320-11-3246/413-2017-14 од дана 10.1.2018. године утврђено је да је пољопривредно земљиште на кат. парцели 3767/2 и 3767/11 КО Ново Орахово издато у закуп АИК Његошево д.о.о. и то за агроекономску 2017/18 годину, тако да је купац дужан да исто ослободи од усева и врати исто Министарству најкасније до 31.10.2018. године

Чланом 213 став 1 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/2016) предвиђа да поступци до почетка примене овог закона нису окончани, окончаће се према одредбама закона који се примењивао до почетка примене овог закона.

Чланом 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) прописано је да се овим законом, ради отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника, уређују услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организацијама које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, за имовину која је одузета на територији Републике Србије за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Чланом 2 став 1 тачка 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) прописује да се под "одузетом имовином" подразумевају испокретности и покретне ствари и предузећа која су одузета бившим власницима за време Холокауста или применом прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Како је предметна имовина одузета на основу прописа о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, који закон је наведен у члану 2 као пропис о одузимању имовине, то је овај орган нашао да је у питању „одузета имовине“ у смислу Закона о отклањању последица одузимања имовине жртва Холокауста које немају живих законских наследника, па да у том смислу нема сметња враћању имовине означене у тачки 1.

Такође, Агенција је испитивала и да ли се ради о имовини без наследника у смислу чл. 2 став 1 тачка 2 Закона, којим је прописано да се "имовином без наследника" сматра одузета имовина за коју није поднет захтев, односно за коју је захтев поднет од лица које нема активну легитимацију у смислу одредаба Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, осим имовине за коју је обавезу обештећења бившег власника преузела страна држава по основу међународног уговора. Како је поступајући орган увидом у електронску базу података Агенције за реституцију утврдио да није поднет захтев за враћање, односно обештећење имовине иза Эрне Штесела, као бившег власника, то је утврђено да се ради о тзв. имовини без наследника сходно члану 2 став 1 тачка 2 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника.

Чланом 2 став 1 тачком 3 Закона прописано је да се под појмом "бивши власник" у смислу овог Закона подразумева физичко лице које је било припадник јеврејске заједнице и власник у време одузимања имовине и правно лице које је у време одузимања имовине на било који начин било у функцији јеврејске заједнице, а које је било власник имовине у време одузимања. Како је из достављене документације, Потврде Јеврејске општине Суботица, списка жртва Холокауста, поступајући орган утврдио да је Эрне Штесел преминуо 1944 у Аушвицу овај орган је нашао да нема сметњи враћању предметне имовине у смислу члана 2 став 1 тачка 3 Закона.

Члан 6 став 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живи законских наследника прописује да се враћање имовине у природном облику спроводи у складу са овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу. Члан 15 Закона о враћању прописује да се овим законом враћају непокретне и покретне ствари у јавној својини Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, у

државној, друштвеној и задружној својини, осим ствари у својини задругара и друштвеној и задружној својини које је ималац стекао уз накнаду.

Чланом 24 став 2 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано је да уколико је одузето пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште. Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине је у члану 2 став 2 прописано да појам „за то земљиште“ из члана 24 став 2 Закон о враћању одузете имовине и обештећењу (у даљем тексту: закон), значи да ће се на враћање пољопривредног, односно шумског земљишта које је било предмет комасације, односно арондације у смислу овог члана закона, сходно примењивати критеријуми утврђени тачком 1 (рачунање обрачунског фактора f за прелазак са једне на другу кат. класу код враћања земљишта) и тачком 3. (свођење површине парцела различитих катастарских класа на површину прве катастарске класе њива са рекапитулацијом стања у сиказу идентификације) у оквиру главе 2 (обрада података и рачунање елемената за пренос враћених парцела на терен) Техничког упутства за извођење геодетско-техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“, бр. 41/91, 44/91, 4/92, 8/97 и 103/03). У ставу 3 члана 2 прописано је да ће управа за пољопривредно земљиште у року од 15 дана од ступања на снагу ове уредбе, а након што јој агенција достави податке о површинама пољопривредног земљишта које се потражује у катастарским општинама у којима је након одузимања спроведен поступак комасације, утврдити катарске парцеле у државној својини у површини која ће бити довољна да се до краја спроведе поступак враћања имовине, а које могу бити предмет враћања у смислу закона и ове уредбе и те податке доставити агенцији.

Судски вештак је по налогу из закључка Агенције бр. 46-000371/2016 од 19.7.2017. године налаз израдио ускладу са чланом 2 став 2 уредбе, примењујући Техничко упутство за извођење геодетско – техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа, док је приликом давања мишљења и предлагања земљишта за враћање имао у виду члан 2 став 3 уредбе, те је парцеле које је предложио за враћање одабрао са списка који је сачинила Управа за пољопривредно земљишта. Из свега наведеног следи да су испуњени услови из члана 24 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу да се подносиоцу захтева за одузето земљиште врати земљиште које је добијено из комасационе масе.

Како предметно земљиште као закупци користе Антал Јанушко и АИК Његошево и то на основу Уговора о закупу 320-11-928/134-2017-14 од 29.9.2017. године и 320-11-3246/413-2017-14 од 10.1.2018. године и то за агроекономску годину 2017/18, тако да су дужни да исто ослободе од усева најкасније до 31.10.2018. године, поступајући орган је донео одлуку као у тачки 2 диспозитива решења.

Члан 26 став 2 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу предвиђа да ако је пољопривредно земљиште, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште, дато у закуп, остаје у државини закупца до истека уговора о закупу, ако овим законом није друкчије одређено, осим у случају да се странке друкчије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности решења о враћању земљишта купац плаћа бившем власнику.

У складу са чланом 19 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника, којим је прописано да се у решењу налаже се надлежним органима извршење решења, као и брисање евентуалних терета, одлучено је као у тачки 3 и 4 диспозитива овог решења.

Чланом 62 став 3 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, прописано је да је враћена имовина у слободном промету, а да Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења те је одлучено као у тачки 5 диспозитива овог решења.

Овај орган је у доказном поступку извео и остале доказе које није посебно образлагао јер не би били од утицаја на другачију одлуку у овој управној ствари.

Упутство о правном средству:

Против овог решења странка може изјавити жалбу Министарству финансија, као другостепеном органу, у року од 15 дана од дана достављања овог решења, а преко овог органа, у довољном броју примерака за орган и странке

**САВЕТНИК ЗА ПОСТУПАК ВРАЋАЊА
ИМОВИНЕ ЖРТАВА ХОЛОКАУСТА**

Александар Одаховски

СЕКТОР ЗА КООРДИНАЦИЈУ И НАДЗОР

В.Д. ДИРЕКТОРА

Страхиња Секулић

Доставити:

1. Подносиоцу захтева Јеврејској општини Суботица, преко адвоката Олге Бажо, Трг Лазара Нешића бр. 8, Суботица,
2. Државном правобранилаштву РС, Одељење у Суботици, Трг Лазара Нешића 1,
3. Министарству пољопривреде и заштите животне средине РС – Управи за пољопривредно земљиште, Грачаничка бр. 8, Београд,
4. Агенцији за реституцију-централна јединица, Сектору за координацију и надзор,
5. Архиви,
6. У предмет.

По правоснажности:

1. Одељење за утврђивање и наплату јавних прихода, Бачка Топола, Маршала Тита 30,
2. РГЗ-служби за катастар непокретности Бачка Топола, Петефи бригаде 5,
3. Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, ул. Краља Милана бр. 16, Београд,
4. Министарству пољопривреде и заштите животне средине РС – Управи за пољопривредно земљиште, Грачаничка бр. 8, Београд,
5. Агенцији за реституцију-централна јединица, Сектору за координацију и надзор.

ЕКСПЕДИРОВАНО

30. 11. 2018

ЕКСПЕДИРОВАНО
ИЗ АГЕНЦИЈЕ ЗА РЕСТИТУЦИЈУ
Дана 30. 10. 2018